

Spoznávame Bibliu

Lukáš 11:1-11:54

11. KAPITOLA

Učenci boli veľakrát svedkami toho, ako sa Kristus modlí. Pán Ježiš sa zvykol utiahnuť do samoty a modliť sa. Jeden z učeníkov Ho raz počul, ako sa modlí, a v jeho srdci sa zrodila túžba vedieť sa modliť ako On.

„Raz sa Ježiš na niektorom mieste modlil. Keď skončil, povedal Mu jeden z Jeho učeníkov: „Pane, nauč nás modliť sa, ako Ján naučil svojich učeníkov.“ Ježiš im povedal: „Keď sa modlíte, hovorte: Otče, posväť sa Tvoje meno, príd Tvoje kráľovstvo. Chlieb náš každodenný dávaj nám každý deň, a odpusť nám naše hriechy, ako aj my odpúšťame každému svojmu dlžníkovi. A neuved' nás do pokušenia“ (Lk 11:1-4).

Táto pasáž sa zaoberá modlitbou tak ako nikde inde v evanjeliách. Môže nám pripomínať iné pasáže v evanjeliách, ale v skutočnosti je iná. Niektorí majú pocit, že táto pasáž je vsuvkou v príbehu o Kristovom pôsobení. Je pravda, že vybáča z línie, ktorú Lukáš sleduje, no uvádza veľa zaujímavých skutočností, ktoré majú dopad na kresťanský život.

Dnes Pán Ježiš Kristus sedí po Božej pravici a prihovára sa za nás. On je náš Prímľuvca. No aj dnes platí, že je dobré naučiť sa modliť. Môžeme Ho prosiť: „Pane, nauč nás modliť sa.“

Tento učeník Pána Ježiša neprosil, aby ich naučil *ako* sa modliť. V Kázni na vrchu náš Pán povedal, ako sa máme modliť. No tohto učeníka nezaujímala nejaká technika, systém, umelecká forma alebo rituál. Nešlo mu o to *ako* sa modliť; chcel sa modliť ako Kristus.

Mnohí ľudia *odriekajú* svoje modlitby. Povedia svoje amen na konci dňa, keď sa obliekajú do pyžama. Vyrastal som v rodine, v ktorej som nikdy nepočul niekoho sa modliť a ani som nevidel Bibliu. Prvýkrát som sa modlil na istej konferencii, keď som

bol ešte chlapec. Boli sme ubytovaní na jednom internáte s ďalšími chlapcami a ten, čo nás mal na starosti, nám povedal, aby sme sa obliekli do pyžama a sklonili sa k spoločnej modlitbe. Spočiatku som bol v tom, že k modlitbe je potrebné byť oblečený do pyžama; inokedy sa nemodlí. Pyžamo bolo niečo ako modlitebný úbor. Samozrejme, bola to smiešna predstava, ale ak mám byť úprimný, je dôležité mať niekoho, kto nás naučí sa modliť – nielen odriekať modlitby, ale rozprávať sa s Bohom.

Tento učeník povedal: „Pane, nauč nás modliť sa, ako Ján naučil svojich učeníkov.“ Toto je nečakaný pohľad na život Jána Krstiteľa – akoby na rozlúčku, pretože toto je posledná zmienka o ňom. Vidíme, že Ján bol mužom modlitby. „Nauč nás modliť sa, ako Ján naučil svojich učeníkov.“ Povie to niekto o tebe alebo o mne? Všetci veľkí Boží služobníci boli modlitebníci. Prázdny život kresťanov a vlažnosť cirkvi je výsledkom zanedbávania modlitby. To je aj náš problém.

Ako odpoveď sa Pán Ježiš modlí modlitbu, ktorú poznáme ako *Modlitbu Pánovu*. Nemyslím si, že chcel, aby sa z nej stala modlitba, ktorú tak často počujeme na bohoslužbách. Nemá slúžiť ako formálna modlitba pre verejné zhromaždenia, ale ako spontánna, osobná modlitba, ako keď sa syn rozpráva so svojím otcom. Boh Otec ma pozná a nemyslím si, že chce, aby som sa štylizoval do nejakej duchovnej polohy, nastavil si neprirodzenú farbu hlasu a hovoril kvetnatým slovníkom. Chce, aby som hovoril prirodzene tak, ako normálne hovorím. Takisto nechce, aby som predkladal zdĺhavé modlitby – unavujú ma zdĺhavé modlitby a myslím si, že Boha tiež.

Pozrime sa na niektoré prvky modlitby. Prvou časťou je uctievanie – „Posväť sa Tvoje meno“. „Príď Tvoje kráľovstvo“ znamená modliť sa za to, aby sa na zemi diala Božia vôľa. Znamená to potlačenie zla a podporovanie dobra. Znamená to, že máš túžbu, aby sa v tvojom živote stala Božia vôľa. Je zbytočné vysloviť slová tejto modlitby bez toho, aby sme ich mysleli vážne. Táto modlitba je určená pre veriaceho, nie neveriaceho. Modlitbu neveriaceho máme zaznamenanú v Lukášovi 18:13: „Bože, buď milostivý mne hriešnemu.“ Boh je milosrdný a chce ti preukázať milosrdenstvo. Nemusíš Ho prosíkať, aby ťa spasil. Spasí ťa, keď k Nemu prídeš.

Časť tejto modlitby sa týka telesného zabezpečenia: „Chlieb náš každodenný dávaj nám každý deň.“ Potom sa máme modliť: „A odpusť nám naše hriechy, ako aj my odpúšťame každému svojmu dlžníkovi.“ Nedokážem to, možno ty áno. Odpúšťaš každému? Milý poslucháč, Boh chce, aby sme druhým odpúšťali. Pavol píše v liste

Efezským 4:32: „A buďte k sebe dobrí, milosrdní, odpúšťajte si navzájom, ako aj vám Boh odpustil v Kristovi.“ To je štandard, ktorým by sme sa mali riadiť.

Nech nám Boh pomôže, aby sme boli mužmi a ženami modlitby. Nepotrebujeme viac kazateľov, kostolov či misionárov, ale potrebujeme viac ľudí, ktorí sa vedia modliť.

V tejto kapitole sa aj ďalej píše o modlitbe. Podobenstvo o neodbytnom priateľovi vrhá iné svetlo na tému modlitby.

„A potom im povedal: „Niektó z vás má priateľa. Pôjde k nemu o polnoci a povie mu: „Priateľ, požičaj mi tri chleby, lebo prišiel ku mne priateľ z cesty a nemám ho čím ponúknuť.“ A on zvnútra odpovie: „Neobťažuj ma! Dvere sú už zamknuté a deti sú už so mnou v posteli. Nemôžem vstať a dať ti.“ Hovorím vám: Keď aj nevstane a nedá mu preto, že je jeho priateľom, vstane a dá mu, čo potrebuje, pre jeho neodbytnosť“ (Lk 11:5-8).

Búcha ďalej na dvere, kým jeho priateľ nevstane a nedá mu, o čo prosí.

Teraz však vidíme kontrast.

„A Ja vám hovorím: Proste a dostanete! Hľadajte a nájdete! Klopte a otvoria vám. Lebo každý, kto prosí, dostane, kto hľadá, nájde, a kto klope, tomu otvoria“ (Lk 11:9-10).

Milý poslucháč, myslíš si, že Boh spí? Máš pocit, že keď sa modlíš, leží v posteli a nemôžeš Ho zobudiť? Si presvedčený o tom, že nechce odpovedať na tvoje modlitby? Boh *chce* odpovedať na tvoje modlitby a odpovie. O tom je toto podobenstvo. Pán Ježiš neprirovnáva Boha k tomu priateľovi z podobenstva. Naopak, hovorí, že Boh je iný. Nemusíš búchať na nebeskú bránu, aby si získal Božiu pozornosť. Nezdráha sa ťa vypočuť ani ti odpovedať. V Izaiášovi 65:24 sa píše: „Prv ako budú volať, Ja odpoviem, dokiaľ budú hovoriť, budem počúvať.“ Boh ťa chce vypočuť a odpovedať ti.

Niektorí ľudia si myslia, že Boh nepočuje a neodpovedá na ich modlitby. Možno nechápu Jeho správu – niekedy Boh hovorí: „Nie!“ Náš problém spočíva v tom, že nechceme prijať Jeho zápornú odpoveď. Boh *vždy* odpovedá na modlitby svojich detí,

ale keď hovorí nie, je to preto, že sa nemodlíme za to, čo je pre nás najlepšie. V mojom živote som prišiel na to, že tou najlepšou Božou odpoveďou na niektoré moje modlitby bolo nie.

„Vari je medzi vami otec, ktorý by dal svojmu synovi kameň, keď ho prosí o chlieb? Alebo hada, keď ho prosí o rybu? Alebo mu podá škorpióna, keď si pýta vajce? Keď teda vy, hoci ste zlí, viete dávať dobré dary svojim deťom, o čo skôr dá nebeský Otec Ducha Svätého tým, čo Ho prosia!“ (Lk 11:11-13).

Zdá sa, že učeníci Pána Ježiša prosili o Ducha Svätého. Po svojom vzkriesení im Kristus povedal: „... Prijmite Ducha Svätého“ (Jn 20:22). Potrebovali Ducha Svätého počas tých pohnutých dní pred Letnicami. Potom na Deň Letníc zostúpil na nich a pokrstil ich do tela veriacich, do tela Kristovho. V ten deň boli naplnení Duchom Svätým. To naplnenie potrebujeme všetci. Všetci veriaci sú pokrstení do tela Kristovho – „Veď my všetci sme boli pokrstení jedným Duchom v jedno telo, či Židia alebo Gréci, či otroci alebo slobodní; a všetci sme boli napojení jedným Duchom“ (1Kor 12:13).

Ježiš obvinený z vyhánania démonov mocou Belzebula

Ľudia prichádzali s rôznymi vysvetleniami, prečo Pán Ježiš dokázal vyháňať démonov a uzdravovať posadnutých ľudí. V nasledujúcich veršoch sa stretávame s jedným z najhorších obvinení, ktorému Pán Ježiš čelil.

„Raz vyháňal démona, ktorý bol nemý. Keď démon vyšiel, nemý prehovoril. Ľudia žasli, ale niektorí z nich hovorili: „Mocou Belzebula, vládcu démonov, vyháňa démonov.“ Iní Ho skúšali tým, že žiadali od Neho znamenie z neba. Ale On poznal ich úmysly a povedal im: „Každé vnútorne rozdelené kráľovstvo pustne a rozdelený dom upadá. Ak je aj satan vnútorne rozdelený, akože môže obstáť jeho kráľovstvo? Vy hovoríte, že Ja vyhánam démonov pomocou Belzebula. No ak Ja vyhánam démonov pomocou Belzebula, čím ich potom

vyháňajú vaši synovia? Preto oni budú vašimi sudcami“ (Lk 11:14-19).

Povaha Ježišových zázrakov nútila farizejov k tomu, aby ponúkli nejaké vysvetlenie. Nemohli Jeho zázraky poprieť, pretože sa diali pred ich očami. Uchýlili sa teda k tomuto prízemnému a rúhačskému vysvetleniu. Nemohli ich poprieť, tak ich pripísali moci diabla. Kristus im však oponoval tým, že ich uvažovanie je absurdné.

„Ale ak Ja Božím prstom vyháňam démonov, potom k vám prišlo Božie kráľovstvo. Keď dobre vyzbrojený muž stráži svoj dvor, jeho majetok je v bezpečí. Ale keď ho prepadne silnejší ako on a premôže ho, ten mu odoberie zbraň, na ktorú sa spoliehal, a korisť rozdelí. Kto nie je so Mnou, je proti Mne; a kto so Mnou nezhrmažďuje, rozhadzuje“ (Lk 11:20-23).

„... potom k vám prišlo Božie kráľovstvo.“ Božie kráľovstvo bolo uprostred nich v osobe Pána Ježiša, ktorý disponuje kráľovskými výsadami. Ten „dobro vyzbrojený muž“ je satan. Človek posadnutý démonom dosvedčuje jeho moc. Ale Ježiš je silnejší než satan, a preto dokáže démonov vyháňať.

Podobenstvo o návrate nečistého ducha

„Keď nečistý duch vyjde z človeka, blúdi po miestach bez vody a hľadá odpočinok. Keď ho nenájde, povie si: „Vrátim sa do svojho domu, odkiaľ som vyšiel.“ Keď ta príde, nájde dom vymetený a vyzdobený. Odíde, vezme sedem iných duchov, horších, ako je sám, vojdú do domu a usídlia sa tam. A tak je s tým človekom nakoniec horšie, ako bolo na začiatku“ (Lk 11:24-26).

Domnievam sa, že toto podobenstvo sa týka domu Izraela. Ján Krstiteľ a Pán Ježiš svojím pôsobením „vymietli“ a „vyzdobili“ dom Izraela. Ale Ježiša neuznali za Mesiáša a Božieho Syna. Postavili sa proti Vykupiteľovi, ktorý vzišiel spomedzi nich. „Do svojho vlastného prišiel, ale Jeho vlastní Ho neprijali“ (Jn 1:11).

„Keď to hovoril, jedna žena zo zástupu pozdvihla svoj hlas a povedala: „Blahoslavený život, ktorý Ťa nosil, a prsia, ktoré Ťa dojčili!“ On však odpovedal: „Blahoslavení sú skôr tí, čo počúvajú a zachovávajú Božie slovo“ (Lk 11:27-28).

Jonášovo znamenie

Napriek tomu, že Ježiš konal zázraky, ľudia Ho stále žiadali o znamenie.

„Keď sa schádzali zástupy, hovoril im: „Toto pokolenie je zlé pokolenie. Žiada znamenie, ale nedostane ho, iba ak Jonášovo znamenie. Lebo ako sa Jonáš stal znamením pre Ninivčanov, tak bude aj Syn človeka pre toto pokolenie. Kráľovná z juhu vystúpi na súde proti mužom tohto pokolenia a odsúdi ich, lebo ona prišla až z konca zeme počúvať Šalamúnovu múdrosť. A hľa, tu je niekto väčší ako Šalamún. Mužovia z Ninive vystúpia na súde proti tomuto pokoleniu a odsúdia ho, lebo oni sa kajali na Jonášovo kázanie. A hľa, tu je niekto väčší ako Jonáš“ (Lk 11:29-32).

Jonášovým znamením samozrejme myslí svoje vzkriesenie. Pozornosť vedie k dvom udalostiam zo Starej zmluvy. Tá prvá sa týka proroka Jonáša. Podľa všetkého Jonáš vstal z mŕtvych, keď bol v rybe. Boh ho vyviedol z temnoty a smrti do svetla a života. Jonášova skúsenosť poukazovala na Ježišovu smrť a zmŕtvychvstanie. Ninivčania potom prijali jeho kázanie a kajali sa. Postavenie Izraelitov ako národa je však horšie, pretože neprijali Mesiáša a nekajali sa.

Podobenstvo o svetle

Nasledujúce verše hovoria o svetle a tme.

„Nik nezažne lampu a nepostaví ju do kúta alebo pod mericu, ale na svietnik, aby tí, čo vchádzajú, videli svetlo. Lampou tela je tvoje oko. Ak bude tvoje oko čisté, bude celé tvoje telo vo svetle. Ale ak sa zakalí, bude aj tvoje telo v tme. Hľad' teda, aby svetlo, čo je v tebe, nebolo tmou. Ak bude

celé tvoje telo vo svetle, a ani jedna jeho časť nebude v tme, celé bude jasné, ako keď ťa lampa ožiari svojím svetlom“ (Lk 11:33-36).

Na to, aby sme videli nejaký predmet, potrebujeme svetlo a zdravý zrak. Svetlo je slepému nanič. Človek, ktorý vidí, ale je v tme, je na tom rovnako, ako človek, ktorý síce má svetlo, ale nevidí. Na to, aby sme niečo videli, je potrebné svetlo a zrak.

Dokonca aj v Kristovej prítomnosti Ho ľudia nevideli; potkýnali sa Oňho. To, že Ho nevideli, neznamená, že nie je Svetlom sveta, ale že boli slepí.

Reč proti farizejom

Platilo to aj o náboženských vodcoch. Ich úlohou bolo v skutočnosti priniesť ľuďom svetlo. Starali sa však viac o veci navonok ako o veci srdca.

„Keď ešte hovoril, poprosil Ho istý farizej, aby u Neho obedoval. Ježiš vošiel a posadil sa k stolu. Farizej sa začudoval, keď videl, že sa pred obedom najprv neumyl“ (Lk 11:37-38).

Nejde o to, že by si Pán Ježiš neumyl ruky, ako si my umývame ruky pred jedlom. Išlo o obradné očistenie, ktoré bolo náboženským rituálom.

Pán mu povedal: „Vy farizeji teraz čistíte čašu a misu zvonka, ale vaše vnútro je plné lúpeže a zloby. Hlupáci, či ten, čo stvoril vonkajšok, nestvoril aj vnútro? Ale čo je vnútri, rozdajte ako almužnu a všetko vám bude čisté. Beda vám, farizeji, lebo dávate desiatky z mäty, ruty a z každej zeleniny, ale spravodlivosť a Božiu lásku obchádzate! Toto bolo treba robiť a tamto nezanedbávať“ (Lk 11:39-42).

Farizeji mali nesprávne hodnoty. To, že dávali desiatky, nebolo chybou; chybou bolo to, že iné veci zanedbávali. Milý poslucháč, dávanie zo svojho majetku z teba ešte neurobí kresťana. Ale ak miluješ Krista, budeš dávať zo svojho majetku.

„Beda vám, farizeji, lebo máte radi popredné stolce v synagógach a pozdravy na námestiach! Beda vám, lebo

ste ako neoznačené hroby a ľudia ani nevedia, že po nich chodia!“ Vtedy Mu ktorýsi zo zákonníkov povedal: „Učiteľ, keď takto hovoríš, potupuješ aj nás“ (Lk 11:43-45).

Zákonníci sa takisto cítili dotknutí Ježišovou kritikou. Ich hriechom bola neúprimnosť, ktorá spočívala v tom, že svojím výkladom Zákona robili jeho dodržiavanie ešte ťažším, no sami ho nedodržiavali.

„On mu odpovedal: „Aj vám, zákonníkom, beda! Lebo zaťažujete ľudí bremenami, ktoré nemožno uniesť, ale sami sa tých bremien ani jediným prstom nedotknete. Beda vám, lebo staviate prorokom náhrobky, kým vaši otcovia ich zabíjali. Takto ste svedkami, ktorí schvaľujú činy svojich otcov. Oni ich zabíjali a vy im staviate náhrobky. Preto aj Božia múdrosť vyriekla: „Pošlem k nim prorokov a apoštolov. Niektorých z nich budú zabíjať a iných prenasledovať.“ A tak sa toto pokolenie bude zodpovedať za krv všetkých prorokov, čo bola vyliata od založenia sveta; od krvi Ábela až po krv Zachariáša, ktorý zahynul medzi oltárom a chrámom. Áno, hovorím vám: Toto pokolenie sa bude zodpovedať. Beda vám, zákonníci, pretože ste prevzali kľúč poznania; sami ste nevošli a tým, čo chceli vojsť, ste v tom zabránili“ (Lk 11:46-52).

Títo náboženský predstavitelia zastávali podobné miesto, ako súčasní predstavitelia cirkvi. Ľudia sa k nim obracali kvôli výkladu pravdy. Kládli dôraz na materiálne veci namiesto toho, aby zdôrazňovali duchovný zmysel, ktorý sa skrýval za tými vecami.

„Keď odtiaľ odchádzali, zákonníci a farizeji začali Naňho prudko dorážať a dotieravo sa Ho na všeličo vypytovať. Strojili Mu úklady, aby Ho chytili za slovo“ (Lk 11:53-54).